ILMAVOIMIEN TOIMINTA VALTION TALOUSARVIOESITYKSEN VUODEN 2016 KEHYKSESSÄ

1. Perusteet

Ilmavoimien merkitys puolustuksen uskottavuudelle on keskeinen. Vahvat ilmavoimat luo jo normaalioloissa ennaltaehkäisevää vaikutusta lähiympäristöömme ja vahvistaa puolustuksemme uskottavuutta. Ilmavoimien kyky toteuttaa alueellisen koskemattomuuden valvontaa ja turvaamista normaalioloissa ja siirryttäessä poikkeusolojen toimintaan on yhteiskunnan kannalta ratkaisevaa.

Ilmavoimilla on kyky toteuttaa hävittäjäkalustollaan sille annetut tehtävät normaali- ja poikkeusoloissa modernin ilmavalvonta-, tukeutumis- ja johtamisjärjestelmän mahdollistamana.

Ilmavoimien kalustoon ja taistelutapaan perustuva suorituskyky on korkea ja suhteessa ympäristöön riittävä. Uskottava puolustus ja koko valtakunnan puolustaminen edellyttävät riittävän vahvoja ja suorituskykyisiä ilmavoimia.

Ilmavoimauudistus on toteutettu osana puolustusvoimauudistusta. Henkilöstökokoonpano on muutettu onnistuneesti asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Mitoitus on ollut uudistuksen suunnittelun aikaisen toimintaympäristön mukainen toiminnan taso, johon henkilöstökokoonpano juuri riittää. Henkilöstökokoonpanossa ei ole huomioitu toimintaympäristön muutosta.

2. Lähtökohdat vuodelle 2016

Ilmavoimien 2016 toiminnan painopisteenä on ylläpitää toimintaympäristön vaatima toiminnan taso, joka on muuttunut suunnitellusta.

Ilmavoimien henkilöstö on mitoitettu suunniteltuun normaaliolojen toimintaan. Uudistuksen mukaisen joukkorakenteen käyttöönotto edellyttää taistelutavan ja uusien suorituskykyjen mukaista pitkäjänteistä koulutusta.

Toimintaympäristön muutos vaatii korkeampaa valmiutta, jonka edellytyksenä on toiminnan tason korottaminen.

Ilmavoimille suunnitellut leikkaukset ovat ristiriidassa toimintaympäristön vaatimusten kanssa. Mahdolliset leikkaukset kohdistuvat suoraan toiminnan tasoon, jonka muutos olisi laskeva ainoana lähiympäristön valtiona. Toimintaympäristön muutokset ja mahdolliset samanaikaiset säästöt tekevät tilanteesta erityisen haastavan.

3. Puolustusvoimien talousarvion 2016 määrärahat

Ilmavoimien toimintamenokehys vuodelle 2016 on alustavasti 182.075M€, josta palkkoja on 131.910M€ ja varsinaisia toimintamenoja 50.16M€. Rahoituskehykset konkretisoituvat ilmavoimille käytettävissä olevina lentotunteina ja toimintamenoina.

Puolustusvoimien toimintasuunnitelman 2016 mukainen ilmavoimien toiminnan taso on 8900 HN-tuntia, 35 maastovuorokautta varusmiestä kohden ja 1900 koulutettua reserviläistä.

Kehykseen kohdistuu leikkauspaineita, joiden suuruutta ei vielä tässä vaiheessa tarkasti tiedetä eikä täten niiden yksityiskohtaisia seurannaisvaikutuksiakaan. Tiedossa olevat leikkaukset eivät vaaranna ydintoimintojen tai lakisääteisten tehtävien toteuttamista, mutta voivat hidastaa tai estää suunnitellut valmiudelliset kehittämistoimenpiteet sekä reservin sodan ajan suorituskyvyn saavuttamisen.

Ilmavoimat ylläpitää kaikissa tilanteissa lähialueen toimintaympäristön vaatimaa AKV/AKT-toimintaa, joten mahdolliset leikkaukset kohdistuvat suoraan ilmavoimille välttämättömään koulutus- ja harjoitustoimintaan.

4. Lopuksi

Ilmavoimien kyky lakisääteisten tehtävien toteuttamiseen on hyvä ja uusien suorituskykyjen käyttöönotto 2016–2017 parantaa sitä edelleen.

Ilmavoimien toiminnan kannalta vuoden 2016 talousarvion suurimmat haasteet liittyvät suunniteltujen leikkausten seurannaisvaikutuksiin.

Aiempien vuosien leikkausten ja lisääntyneen operatiivisen toiminnan seurauksena ilmavoimille on kertynyt koulutusvelkaa yli 2700 HN-lentotuntia. Tästä johtuen jo 100 lentotunnin muutos toiminnan tasoon on ilmavoimille merkittävä.

Mahdolliset toimintamenoihin kohdistuvat leikkaukset kohdentuvat suoraan ilmavoimien koulutus- ja harjoitustoimintaan. Tällä on vaikutus ilmavoimien taistelutavan ja suorituskyvyn saavuttamiseen.

Suunniteltujen leikkausten vaikutukset ovat vastakkaiset muuttuneen toimintaympäristön asettamille vaatimuksille.